# Verslag bijeenkomst meedenkgroep 'Op weg naar nieuwe energie'

*Woensdag 24 september 2025*

## Introductie

Op woensdag 24 september 2025 organiseerde gemeente Lelystad de tiende bijeenkomst voor de meedenkgroep over de warmtetransitie. Er waren 22 deelnemers aanwezig. Het thema van deze bijeenkomst was het warmteprogramma. Dit verslag bestaat uit 4 delen:

1. Een samenvatting van de presentatie.
2. Een overzicht van de vragen (en de antwoorden daarop).
3. Een overzicht van de opmerkingen en tips uit de meedenkgroep.
4. Een overzicht van de afspraken.

## Deel 1 – Samenvatting van de presentatie

In Lelystad zijn we bezig met het maken van een warmteprogramma. Dat is de opvolger van de Transitievisie Warmte, die in 2021 is vastgesteld door de gemeenteraad. In het warmteprogramma beschrijven we hoe we de stad de komende 10 jaar gaan verduurzamen (isoleren én aardgasvrij maken).

**Aanwijsbevoegdheid**

De aanwijsbevoegdheid is een nieuw instrument in de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw). Met de aanwijsbevoegdheid kan de gemeente gebieden aanwijzen waar, na een overgangstermijn, het leveren van aardgas niet meer is toegestaan. De overgangstermijn is minimaal 8 jaar na het wijzigen van het omgevingsplan. En het omgevingsplan moet binnen 5 jaar na het vaststellen van het warmteprogramma worden gewijzigd.

**Voornemen om de aanwijsbevoegdheid in te zetten**

De aanwijsbevoegdheid geeft invulling aan het eerdere raadsbesluit om de stad in fasen aardgasvrij te maken. Het is dan ook de bedoeling dat in het komende warmteprogramma het voornemen wordt uitgesproken om de aanwijsbevoegdheid in te zetten voor de wijken uit fase 1. In de warmteprogramma's die volgen (het warmteprogramma moet elke 5 jaar herijkt worden), gebeurt dit ook voor de fasen 2 en 3. De aanwijsbevoegdheid mag, zoals het er nu uitziet, alleen worden ingezet als de kosten voor het overstappen voor in elk geval 70% van de inwoners van een aan te wijzen gebied niet hoger zijn dan de baten.

**Planning**

De planning voor het warmteprogramma is als volgt:

- 2026: vaststellen warmteprogramma
- 2027/2028: wijkuitvoeringsplannen fase 1
- 2028/2029: wijzigen omgevingsplan (+ een overgangstermijn van 8 jaar)
- 2036/2037: geen aardgaslevering meer mogelijk in fase 1

**Wijzigingen in de volgorde van wijken**

Recent heeft een update plaatsgevonden van het CEGOIA-model. Dat is een rekenmodel dat de nationale kosten van verschillende duurzame warmteopties in kaart brengt. De update heeft gezorgd voor een aantal wijzigingen in de volgorde van wijken:

- Voor fase 2 was het, in de vorige run van het CEGOIA-model, nog onduidelijk of een warmtenet of een warmtepomp de beste oplossing zou zijn. Uit de nieuwe run komt hier duidelijk een warmtenet naar voren. We zijn dus ook in fase 2 van plan om een warmtenet aan te bieden als collectieve oplossing.
- De wijken Landerijen Noord/Oost en Landerijen Zuid/Oost (tegen de A6 aan) verplaatsen van fase 1 naar fase 3. Dit komt omdat een warmtepomp in deze wijken toch een goedkopere oplossing is. In deze wijken staan veel vrijstaande huizen die al (redelijk) goed zijn geïsoleerd.
- De wijken Karveel, Boeier, Jagersveld, Oostrandpark, Lelystad-Haven, Hollandse Hout en het Werkeiland verplaatsen van fase 3 naar fase 2. In deze wijken willen we dus ook een warmtenet aanbieden.
- De wijken Hanzepark, Park Schoener, Galjoen-Zuid, Park Jol/Galjoen, Sportpark Schouw en de bedrijventerreinen in de Jol, Tjalk en Kempenaar verplaatsen van fase 2 naar fase 3. Uit de

nieuwe run van het CEGOIA-model blijkt dat een warmtepomp hier de oplossing is met de laagste maatschappelijke kosten.

Alle wijzigingen hierboven zijn opgenomen in deze kaart.

**Participatie**

Voordat het warmteprogramma wordt vastgesteld, betrekken we de omgeving bij het plan. Dat doen we onder andere tijdens deze bijeenkomst van de meedenkgroep. Ook willen we contact zoeken met bedrijven in Lelystad (vooral bedrijven die voor hun bedrijfsproces afhankelijk zijn van aardgas). En bespreken we het concept met stakeholders die we regelmatig spreken, zoals woningcorporaties, huurdersverenigingen en maatschappelijke partners. Daarnaast is de Uniforme Openbare Voorbereidingsprocedure van toepassing. Dat betekent dat het ontwerp ter inzage wordt gelegd en dat belanghebbenden een zienswijze in kunnen dienen. De planning hiervoor is:

- Q4 2025/Q1 2026: ontwerp ter inzage.
- Eind Q1 2026 of begin Q2 2026: definitief ontwerp klaar.
- Q3 2026 (uiterlijk Q4 2026): vaststellen door college.

**Warmtegids**

Alle Lelystedelingen die in een huis of gebouw wonen met een aardgasaansluiting, ontvangen in het najaar een Slimme Warmtegids. In deze gids staat per fase uitgelegd dat we van het gas afgaan, op welke manier dat kan, hoe alle alternatieven werken en hoe je je alvast kunt voorbereiden. De gidsen worden verspreid op basis van de nieuwe volgorde van wijken. Twee leden van de meedenkgroep hebben meegewerkt aan een interview die straks te lezen is in de gids. We bedanken ze hartelijk voor hun medewerking hieraan en zijn erg blij met het eindresultaat!

De bewoners van de wijken die van fase veranderen, krijgen hier nog een aparte brief over met een uitnodiging voor een inloopbijeenkomst voor meer informatie.

## Deel 2 – Vragen van de meedenkgroep

- Houtkachels stoten ook $CO_2$ uit. Zijn of worden ze daarom ook verboden?
  - Dat klopt. Daarom mogen houtkachels ook niet gebruikt worden als hoofdverwarming, maar alleen als bijverwarming of sfeerverwarming. Er kunnen lokale regels komen om dit verder aan banden te leggen, in het kader van luchtkwaliteit. Dit gebeurt bijvoorbeeld al in Utrecht en Amersfoort. De huidige Lelystadse raad is hier nog niet mee bezig.
- Een collectief warmtesysteem gaat netcongestie niet per se oplossen. Steeds meer mensen gaan elektrisch rijden, nemen airco's en gaan elektrisch koken. Ook daar is meer stroom voor nodig.
  - Dit klopt. We gaan het netcongestieprobleem ook zeker niet oplossen met een collectief warmtesysteem. Maar een warmtenet verbruikt wel veel minder stroom dan een warmtepomp en daarmee gaan we het netcongestieprobleem dus wel verzachten.
- Als Lelystad de aanwijsbevoegdheid gaat inzetten, kan fase 1 niet in 2032 van het gas af.
  - Dat klopt, want bij het inzetten van de aanwijsbevoegdheid geldt een overgangstermijn van 8 jaar. Juridisch gezien moeten we voldoen aan die overgangstermijn, maar we kunnen wel alvast aan de slag met de uitvoering. Voor het aanleggen van een warmtenet is namelijk geen goedkeuring nodig. Dit is alleen voor het afsluiten van het gas het geval.
- Is er een bijgestelde prognose voor wanneer Lelystad van het gas af gaat?
  - Ja, fase 1 verschuift naar 2036. Fase 2 blijft op 2040 staan en fase 3 op 2050.
- Wie zet de aanwijsbevoegdheid in en voor wie is het bedoeld?
  - De gemeente zet de aanwijsbevoegdheid in en hij is bedoeld voor gebouweigenaren. Het warmtebedrijf gaat ons waarschijnlijk vragen om de aanwijsbevoegdheid in te zetten.
- Hoe gaan de bedrijven mee in de planning?
  - De bedrijven op de kleine binnenstedelijke bedrijventerreinen en in het Stadshart gaan mee met de planning voor de wijken. De grote bedrijventerreinen, zoals Noordersluis en Oostervaart, hebben een eigen planning en aanpak. De deadline voor de grote bedrijventerreinen ligt op 2040.
- Kan fase 3 nog naar voren worden geschoven in de planning?

    - Dit is niet nodig, maar het kan en mag wel op individueel niveau.
- Wat gebeurt er met de kosten van aardgas?
    - We verwachten dat die kosten omhoog gaan. Dat komt vanwege de toeslagen op uitstoot die er nog aan zitten te komen. En als steeds minder mensen gebruik gaan maken van het aardgasnetwerk, gaan de kosten omhoog omdat ze onder een kleinere groep verdeeld moeten worden.
- Is er voldoende personele capaciteit in Nederland om aardgasvrij te worden?
    - Die vraag is onderzocht door het ministerie. Er zijn veel opleidingen beschikbaar, dus er komt wel meer aanwas. Niet alle gemeenten zijn bezig met warmtenetten, dus dat helpt voor ons. Maar bemensing blijft een uitdaging. Als er een probleem komt met de uitvoering hierdoor, moeten we de plannen aanpassen en naar bevind van zaken handelen.
- Hoe groot is het bestaande warmtenet in Lelystad? En hoeveel gebouwen zitten er in fase 1?
    - Er zijn ongeveer 5000 gebouwen aangesloten op de bestaande netten van Vattenfall en Ennatuurlijk. Er moeten nog ongeveer 28.000 gebouwen van het gas af. In fase 1 gaat het om zo'n 9000 gebouwen.
- Wat gebeurt er met het gasnet?
    - Het gasnet wordt verwijderd. Dat moet: ongebruikte leidingen mogen niet in de grond blijven liggen vanwege de veiligheid. Dat betekent dus dat de straat 2 keer open moet: 1 keer om het warmtenet aan te leggen en 1 keer om de oude gasleidingen te verwijderen. Ons uitgangspunt is om zoveel mogelijk werk met werk te maken, maar de gasleidingen tegelijk verwijderen met het aanleggen van het warmtenet is helaas niet mogelijk. We kunnen het wel combineren met bijvoorbeeld werkzaamheden aan het riool of groot onderhoud.
- Op welke termijn moeten de oude gasleidingen eruit?
    - Dat weten we niet. Dit ligt onder andere bij Liander.
- Hoe langer het duurt, hoe meer mensen zelf overstappen op bijvoorbeeld een warmtepomp. Dan heb je minder klanten voor het warmtenet. Hoe gaan jullie daarmee om?
    - Door te communiceren over onze plannen, zodat gebouweigenaren er rekening mee kunnen houden. Voor een warmtepomp is vaak een zwaardere aansluiting nodig in de meterkast. En daarvoor zijn lange wachtrijen. Daardoor stapt niet iedereen op korte termijn over op een warmtepomp.
- Is het een idee om de subsidies voor warmtepompen af te schaffen in de wijken in de eerste fase?
    - Hier zijn wel gedachten over, maar die zijn nog niet in de praktijk gebracht. Dit is aan de Rijksoverheid, omdat zij deze subsidieregeling aanbieden.
- Wat wordt de referentie voor de betaalbaarheidstoets?
    - Het huidige aardgasverbruik en de kosten die daarvoor gemaakt worden. Deze kosten gaan ook over de aanschaf en het onderhoud van een cv-ketel. Hier komen rekenregels voor vanuit de Rijksoverheid waarmee we moeten werken.
- Wat is de invloed van isolatieprogramma's op deze rekenregels?
    - In principe hebben die daar geen invloed op. De rekenregels zijn bedoeld om een beeld te geven van de kosten voor het realiseren van een warmteoplossing. Isolatieprogramma's helpen bij het dekken van de kosten, maar spelen geen rol in het bepalen daarvan.
- Is de koppeling met de gasprijs al losgelaten?
    - Nee, dit wordt geregeld in de Wet collectieve warmte (Wcw) en die is nog niet aangenomen door de Eerste Kamer.[1]
- Hoe gaat de gemeente om met Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO's)?
    - Hier blijft ruimte voor. Bij CPO's gaat het om nieuwbouw en die mogen sinds 2018 al niet meer worden aangesloten op aardgas. Het ligt aan de locatie en de snelheid van de bouw voor welke oplossing er wordt gekozen.
- Wat zijn de redenen voor de verschuivingen binnen de fases?
    - Dat heeft te maken met de isolatiegraad. Jonge gebouwen zijn beter geïsoleerd en dan is een warmtepomp goedkoper. Maar: CEGOIA is wel een modelberekening op buurtniveau. Dus de uitkomsten gelden niet voor elk individueel gebouw. De afwijking is 20 procent.

[1] Ten tijde van de bijeenkomst was de Wcw nog niet aangenomen door de Eerste Kamer. Inmiddels is dat wel het geval. De koppeling tussen de aardgasprijs en de gasprijs is dus inmiddels losgelaten.

- Hebben jullie het gevoel dat de inwoners van Lelystad genoeg op de hoogte zijn van wat er gaat veranderen?
    - Nee, daarom is het belangrijk dat we blijven communiceren.
- Op welke manier kunnen inwoners reageren op het warmteprogramma?
    - Het warmteprogramma wordt ter inzage gelegd. Dat betekent dat er in een periode van 6 weken zienswijzen ingediend kunnen worden. Er is geen bezwaar- en beroepsprocedure voor het warmteprogramma. Dit geldt wel voor het wijzigen van het omgevingsplan.
- Wat als je cv-ketel een jaar voordat je wordt aangesloten op het warmtenet stuk gaat?
    - Dan zijn er opties om tijdelijk een cv-ketel te huren.
- Is het mogelijk om het warmtenet aan te laten leggen tot in de meterkast en er dan geen gebruik van te maken? Net als met glasvezel? Zodat je op een later moment kunt besluiten om het toch te gebruiken?
    - Dit is een beleidskeuze die we straks nog samen met het warmtebedrijf moeten gaan maken.
- Stel dat 30 procent van de mensen in de wijk niet wil meedoen en 70 procent wel. En dat het net wordt aangelegd voor die 70 procent. En dat later toch nog 10 procent aan wil sluiten. Is dat dan winst voor het warmtebedrijf?
    - Nee, want winst bestaat niet in de nieuwe wet. We verwachten dat het warmtenet in het jaar erop dan goedkoper wordt. Of dat het extra geld wordt geïnvesteerd.
- Komt er een compensatieregeling voor als aardgasvrij worden in jouw huis duurder is?
    - In algemene zin kunnen we dat niet zeggen. De warmtetransitie is een normale maatschappelijke ontwikkeling die zich over vele jaren afspeelt. Dat betekent dat gebouweigenaren ruim de tijd hebben om te anticiperen op een tijdperk zonder aardgas. En dat zij hun gebouw zo nodig daarop kunnen voorbereiden. Dat maakt dat (nadeel)compensatie naar verwachting niet waarschijnlijk is. In individuele extreme gevallen, waarbij een gebouweigenaar onevenredig hoge kosten moeten maken in vergelijking met andere gebouweigenaren, kan dat anders zijn.
- Kunnen er ook rekenvoorbeelden komen van de kosten?
    - Dit kan pas later in het proces, als het warmtebedrijf een aanbod gaat doen. Het is erg lastig om met bedragen te komen. Dat is namelijk afhankelijk van het huis (oppervlakten) en wat er al gedaan is.
- Komt er nog subsidie voor mensen met een laag inkomen?
    - Er wordt al van alles gedaan om deze doelgroep te helpen: we hebben de energiecoaches, we hebben een witgoedactie georganiseerd en een subsidieregeling van 5.000 euro voor isolatie. Maar er moeten nog meer subsidies komen. Dat is ook onze oproep naar Den Haag, want daar moet het geld voor deze regelingen vandaan komen.
- Wie beheert de warmtebron straks? En waar komt de warmtebron?
    - HVC heeft een opsporingsvergunning voor de geothermiebron, dus het recht om als eerste te proberen om een geothermiebron te slaan. Het warmtebedrijf gaat het warmtenet beheren en kan daarvoor de warmte inkopen bij HVC. Het kan natuurlijk ook zo zijn dat de beheerder van de bron en het warmtebedrijf dezelfde partij zijn. De bron komt in Lelystad-Zuid, waar nu de biomassacentrale staat.
- Focust de gemeente zich op één bron of komen er meerdere bronnen?
    - De focus ligt op de geothermiebron, omdat de onderzoeken tot nu toe laten zien dat de kans op een goed werkende bron in Lelystad heel groot is. Maar er zijn ook back-upplannen, zoals aquathermie uit het Markermeer. Vanaf 50 centimeter diepte zit er stabiele warmte in het water. Die kun je eruit halen.
- Wordt aquathermie ook elders in Nederland gebruikt als bron?
    - Jazeker. Bijvoorbeeld in Muiden en Den Helder.
- Kan het warmtenet straks ook koelen?
    - Nee, met geothermie kun je niet koelen. In het Stadshart kan dat straks wel, omdat we daar het warmtenet willen combineren met WKO's (warmte-koudeopslag).
- Wat gebeurt er met het warmtenet als de elektriciteit uitvalt?
    - Dan gaat er een noodvoorziening in werking. Het warmtebedrijf moet daarin voorzien, omdat ze een bepaalde leveringszekerheid moeten kunnen garanderen.
- Kijken jullie ook naar wat andere gemeenten doen?

- Jazeker, we spreken regelmatig met andere gemeenten om ervaringen uit te wisselen. Daarnaast krijgen we veel hulp van het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie.

## Deel 3 – Opmerkingen en tips van de meedenkgroep

- Tips over communicatie: gebruik ook de Flevopost en de borden die langs de dreven staan om te communiceren over de warmtetransitie. En stuur brieven. Folders en mooi opgemaakte nieuwsbrieven worden als reclame gezien en ongelezen weggegooid. En check het journaal in makkelijke taal. Dat is het niveau waarop je moet communiceren in Lelystad. Andere opties voor communicatie: via supermarkten (Lidl?), sportverenigingen, kerken/moskeeën en audio (radio) voor mensen die niet (goed) kunnen lezen.
- Tip voor de Warmtegids: zorg dat de kaarten goed leesbaar zijn. De kaarten van de volgorde van wijken waren slecht leesbaar.
- Opmerking over vragenlijst Boswijk (nulmeting): na de vragenlijst hebben bewoners niks meer gehoord. De resultaten zijn teruggekoppeld in een papieren nieuwsbrief. Het kan zijn dat inwoners deze nieuwsbrief als reclame zien en ‘m daarom niet lezen.
- Opmerking over het inzetten van de aanwijsbevoegdheid: als het tijdig wordt aangekondigd en er een redelijke overgangstermijn is, lijkt het een goede optie om aardgasvrij te worden. Er moet dus wel een langere periode zijn om de overstap te maken.
- Opmerking over solidariteit: bewaak goed dat iedereen gelijke kansen krijgt. Mensen met een kleine portemonnee moeten ook mee kunnen doen. Je zou het principe van de zorgverzekering kunnen hanteren: iedereen betaalt evenveel als vast tarief en aansluitingstarief. Voor mensen met lage inkomens zou daar eventueel nog een regeling bij kunnen komen (net als de zorgtoeslag). Of je moet de hogere inkomens meer laten betalen naar inkomen en/of vermogen.

## Deel 4 – Afspraken

- We delen de presentatie en het verslag van de avond met alle deelnemers van de meedenkgroep.
- Als er meer informatie is over het warmtebedrijf, delen we dat.
- We sturen de link van de raadsbrief over de wijzigingen in de fasering naar aanleiding van de nieuwe CEGOIA-run mee met het verslag.
- We sturen een link naar de website van het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie: een website om gemeenten te ondersteunen om hun regierol voor de lokale warmtetransitie beter te kunnen vervullen.